

Ajankohtaista Kuluttajaoikeudesta 2/2009

7.4.2009

Vastuu säilyy kunnalla, vaikka perintä ulkoistetaan

Kunta voi ulkoistaa tiettyjen saatavien perimisen käytännön toimet, mutta toimien valvontaa ei voi jättää retuperälle. Kuluttajaviraston projektissa tarkasteltiin, onko kansalaisen perusoikeudet turvattu riittävästi, kun kunta perii saataviaan.

Perintätoimistot ovat harjoittaneet laajaa asiakashankintaa kuntasektorilla. Monet kunnat ovatkin tarttuneet tilaisuuteen ja kilpailuttaneet erilaisia palvelupaketteja. Kuluttajaviraston projektissa tarkasteltiin julkisten palvelujen perintään liittyviä menettelyjä ja raportoitiin Kuntaliitolle havaituista ongelmista.

Eduskunnan oikeusasiamies on useammassakin tapauksessa korostanut, että antaessaan perinnän perintätoimiston hoidettavaksi kunnan on muistettava, ettei perintää ammattimaisesti harjoittava toimi virkavastuulla. Siksi kunnan tulee valvoa perintätoimiston menettelyjä ja varmistaa esimerkiksi, että maksumuistutus sisältää lainmukaiset tiedot.

Hyvä perintätapa koskee myös kuntia

Hyvän perintätavan kannalta Kuluttajaviraston julkishallinnon perintää koskevassa projektissa esiin tulleet ongelmat ovat pitkälti samankaltaisia kuin perinnässä yleensä. Julkisia palveluita koskevassa perinnästä on kuitenkin korostunut velvollisuus esimerkiksi antaa perintäkirjeessä yhteystiedot sille kunnan edustajalle, johon velallinen voi olla yhteydessä asiaan liittyen. Kunnan myös tulee käsitellä kaikki tällaiset, esimerkiksi sosiaalista suoritusestettä koskevat, huomautukset. Virastoon tulleista ilmoituksista on nähtävissä, että kunta on saattanut siirtää huomautuksen käsittelyn perintätoimistolle ja että yhteystietoja ei välttämättä ole tai niiden avulla yhteyttä ei ole saanut.

Sähköiset massatoimeksiannot sisältävät helposti virheitä: perintäkirjeet menevät väärin osoitteisiin tai perintäkirje on päivätty todellista aikaisemmaksi. Yhteiskunnallisen vastuun näkökulmasta olisi perusteltua, että kunta harkitsee velalliselle aiheutuvaa kokonaiskulurasitusta ennen kuin lisää velallisen maksettavaksi tulevia kuluja. Nyt perintäkulut helposti määräytyvät automaattisesti enimmäismäärien mukaan ja muutamien senttien viivästyskorkojenkin perintä siirretään perintätoimistolle, jolloin niistä lankeaa maksettavaksi maksimikulut.

Kaikkea perintää ei voi ulkoistaa

Kunnat voivat siirtää tiettyjä perintätoimiaan perintätoimistolle. Näitä perintälain soveltamisalaan kuuluvia maksuja ovat mm. sosiaali- ja terveydenhoidon asiakasmaksut, vanhustenhuollon maksut ja eräät oppilaitosmaksut. Sen sijaan esimerkiksi pysäköintivirhemaksut, julkisen liikenteen tarkastusmaksut ja tv-maksut kunnan on hoidettava omin voimin. Tämän lisäksi on vielä joukko maksuja, joihin ei sovelleta perintälakia, kuten verot ja sakot, joiden osalta on muussa lainsäädännössä kielletty asiamiehen käyttö. Niiden maksujen osalta, joiden perinnän ulkoistaminen on rajoitettu, ei saa ulkoistaa perintätoimistolle edes maksumuistutusten lähettämistä.
KUV/10077/41/2008

Lue lisää:

Hyvä perintätapa kuluttajaperinnässä (linjaus)